

Ítéletre várva: Folt eshet-e a Koszovói Felszabadítási Hadsereg örökségén?

DR. LÁNGNÉ DR. PETRUSKA SZIDÓNIA

MKIElemzés

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Kiadó székhelye:

1016 Budapest, Bérc utca 13-15.

Felelős kiadó:

dr. Feledy Botond, vezérigazgató

Felelős szerkesztő:

Dr. Rácz András,
kutatási és tudományos ügyekért felelős vezérigazgató-helyettes

Szerző(k):

Dr. Lángné Dr. Petruska Szidónia

Lektorálta:

Németh Ferenc és Rácz András

ISSN 2063-9244

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2026.20>

KE-2026/20

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: A szerző felvétele

2026. szeptember 15.

Dr. Lángné Dr. Petruska Szidónia, vezető kutató, MKI

Ítéletre várva: Folt eshet-e a Koszovói Felszabadítási Hadsereg örökségén?

A Koszovói Különleges Törvényszék és Különleges Ügyészség tervezetten 2026. szeptember 16-án hirdet elsőfokú ítéletet a Koszovói Felszabadítási Hadsereg (Ushtria Çlirimtare e Kosovës – UÇK) négy korábbi vezetője háborús és emberiesség elleni bűncselekményekről szóló ügyében. Az elemzés a hibrid igazságszolgáltatási intézmény felállításának hátterét, az eljárás alakulását, valamint annak belpolitikai és geopolitikai következményeit is vizsgálja. Az intézmény létrehozása 2015-ben az Európai Unió és az Egyesült Államok, valamint Pristina közötti érzékeny kompromisszum eredménye volt. Az eljárás központi feszültsége abban rejlik, hogy míg az igazságszolgáltatási intézmény feladata az egyéni büntetőjogi felelősségre vonás, a koszovói és a nemzetközi diskurzusban az eljárást gyakran összemoszák az UÇK által függetlenségi háborúként számontartott küzdelem erkölcsi és jogi legitimációjáról szóló vitával.

A volt UÇK-vezetőkől lett állami vezetők 2020-as letartóztatása alapvetően átformálta a koszovói politikai palettát, ami hozzájárult az Albin Kurti vezette Önrendelkezés Mozgalom (LVV) megerősödéséhez, amely egy olyan politikai párt, amely a legitimítását nem az egykori UÇK felszabadító háborújára vezeti vissza. Egy esetleges felmentő ítélet és az érintettek, különösen Hashim Thaçi, szabadlábra helyezése szintén hatással lehet a belpolitikai erőviszonyokra, a felszabadító háború megítélését övező társadalmi konszenzus miatt azonban az UÇK-utódpartok politikai ellenfelei (köztük Kurti, valamint az UÇK történelmi politikai riválisának számító Koszovói Demokratikus Liga politikusai) is kénytelenek kiállni a vádlottak mellett. Egy esetleges elmarasztaló ítélet Koszovóban mély társadalmi felháborodást válthat ki, az ügy kimenetele pedig

a hibrid büntetőbíráskodás nemzetközi megítélésére is hatással lehet. Az elemzés konklúziója szerint az elsőfokú ítélethirdetés még nem zárja le, de új, intenzívebb szakaszba léptetheti a Koszovó háborús örökségéről, illetve államiságának legitimációjáról folyó vitát, amelynek alakulására az ítélet tartalma, az intézmény kommunikációja és a koszovói vezetők magatartása is jelentős hatással lehet.

A „Hashim Thaçi és társai” ügy tétje

A hágai székhelyű Koszovói Különleges Törvényszék 2026. szeptember 16-án hirdet elsőfokú ítéletet az egykori Koszovói Felszabadítási Hadsereg négy vezetőjének ügyében, akiket – különböző felelősségi alakzatok szerint – az 1998–1999-es koszovói háború alatt és közvetlenül azután elkövetett háborús és emberiség elleni bűncselekményekkel vádolnak.

A vádirat szerint a vizsgált időszakban Hashim Thaçi az UÇK Politikai és Tájékoztatási Igazgatóságának vezetője, majd 1999 márciusának végén a Koszovói Ideiglenes Kormány (Provisional Government of Kosovo – PGoK) miniszterelnöke és az UÇK főparancsnoka lett. Kadri Veseli az UÇK politikai vezetésének tagjaként, valamint hírszerzésének vezetőjeként, majd a PGoK-ban a hírszerzésért felelős miniszterként töltött be vezető szerepet. Rexhep Selimi az UÇK Műveleti Igazgatóságát vezette, majd a PGoK közrendért, illetve belügyekért felelős minisztere lett. Jakup Krasniqi az UÇK hivatalos szóvivője és a politikai vezetés tagja, később pedig a PGoK szóvivője volt.

A négy vádlottat a vádirat szerint többek között a koszovói háború (1998–1999) idején és közvetlenül azt követően elkövetett üldözéssel, jogellenes fogva tartással, kínzással, bántalmazással és gyilkosságokkal összefüggő háborús és emberiség elleni bűncselekményekkel vádolják. A vádiratban szereplő állítások között emberrablás, fogva tartás, valamint gyilkosságok is szerepelnek; egyes eltűnt személyek maradványainak holléte mindmáig ismeretlen. A jelen eljárás ugyanakkor nem terjed ki

a közvéleményben széles körben elterjedt, az UÇK-hoz kapcsolódó állítólagos szervkereskedelem vádjára. Az áldozatok száma több száz is lehet.¹

Az ítélet kihirdetése egy közel hat éve tartó eljárás meghatározó állomása lesz, melynek jelentősége azonban messze túlmutathat a négy vádlott egyéni büntetőjogi felelősségének kérdésén. Az egykori gerillahadsereg vezetőinek jelentős része ugyanis a háború utáni koszovói albán politikai elit kialakításában is szerepet vállalt.² Legalább ilyen fontos tehát annak vizsgálata, hogy az ítélet milyen hatást gyakorolhat az UÇK történelmi megítélésére, a koszovói társadalom önértelmezésére, illetve a háború örökségére épülő politikai narratívákra.³

A kérdés különös súlyt kap annak fényében, hogy a koszovói jogrendszer részét képző és a nemzeti (koszovói) jog szerint eljáró, de Hágában helyet kapó Koszovói Különleges Törvényszék és Különleges Ügyészség (Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office – KSC&SPO) létrehozása egy érzékeny kompromisszum eredménye volt. Felállítását az UÇK egyes tagjai által feltételezetten elkövetett bűncselekmények kivizsgálására irányuló nemzetközi igény alapozta meg. A 2020-ban megkezdődött eljárás így egyszerre

- 1 *Specialist Prosecutor's Office, Public Lesser Redacted Version of Amended Indictment*, KSC-BC-2020-06/F01323/A01, 2023., 2–11. <https://repository.scp-ks.org/LW/Published/Filing/0b1ec6e980e30019/ANNEX%201%20to%20Prosecution%20further%20submissions%20pursuant%20to%20Decision%20F01229%20with%20confidential%20Annex%201.pdf>.
- 2 Hashim Thaçi őrizetbe vételekor Koszovó köztársasági elnöke volt; korábban miniszterelnöki, valamint külügyminiszteri és miniszterelnök-helyettesi tisztséget is betöltött. Kadri Veseli a Koszovói Kögyűlés korábbi elnökeként, majd a Hashim Thaçi meghatározó szerepével 1999-ben létrejött Koszovói Demokrata Párt (Partia Demokratike e Kosovës – PDK) vezetőjeként vált a politikai elit meghatározó alakjává. Rexhep Selimi a háború után a Szövetség Koszovó Jövőjéért (Aleanca për Ardhmërinë e Kosovës – AAK) párthoz kötődött, majd 2010-ben csatlakozott az Önrendelkezés Mozgalomhoz (Lëvizja Vetëvendosje! – LVV). Jakup Krasniqi a háború után változatos parlamenti és kormányzati tisztségeket töltött be. Két alkalommal ügyvivő államfőként látta el Koszovó elnöki feladatait. Előbb a PDK, majd 2014-től a Szociáldemokrata Kezdeményezések (Nisma Socialdemokrate – NISMA) tagja volt.
- 3 Lángné Petruska Szidónia, „Kosovo: The Heritage of the UÇK”, in *Zborník príspevkov z 9. medzinárodnej vedeckej konferencie (2018)*, szerk. Michal Hrnčiar (Liptovský Mikuláš, Slovakia: Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, 2018), 220–232 https://www.academia.edu/44732536/KOSOVO_THE_HERITAGE_OF_THE_U%C3%87K.

jogi és politikai természetű kérdés, a különleges igazságszolgáltatási struktúra pedig rendkívül ellentmondásos megítélésű. Egyesek az igazságtétel és az elszámoltathatóság, mások a felszabadító háború és annak résztvevői elleni támadás eszközét látják benne.⁴ A 2026 szeptemberére időzített ítélet előtt ez a vita még inkább felerősödött.

A tanulmány különösen arra keresi a választ, hogy milyen következményekkel járhat egy esetleges elmarasztaló vagy felmentő ítélet Koszovó belpolitikai és társadalmi viszonyaira, valamint nemzetközi megítélésére nézve. Az intézmény hátterének és az eljárás történetének bemutatása mellett vizsgálja a KSC&SPO kapcsán kialakult álláspontokat, valamint azok geopolitikai vonatkozásait is. Mindezt annak tudatában teszi, hogy a szeptember 16-i elsőfokú ítélet nyilvánvalóan nem zárja le, ám mindenképp új szakaszba lépteti az UÇK vezetőinek felelősségéről, örökségének értelmezéséről, illetve Koszovó önálló államiságának legitimációjáról folyó vitát.

A KSC&SPO felállításának történelmi és politikai háttere

A szerbekkel szembeni fegyveres ellenállás céljával az 1990-es évek elejétől szerveződött UÇK-t a nyugati államok kezdetben egy terrorista módszereket alkalmazó szervezetnek tekintették, megítélése azonban a koszovói konfliktus eszkalációjával fokozatosan megváltozott. Ebben jelentős szerepet játszottak a szerb és jugoszláv biztonsági erők koszovói albán civil lakosság ellen elkövetett atrocitásairól szóló nemzetközi beszámolók, melyeknek folyamánként az UÇK a nemzetközi politikai térben is egyre elfogadottabb szereplővé vált.⁵

4 Lángné Petruska Szidónia, „Újrairható-e Koszovó történelme? A Koszovói Különleges Törvényszék és Különleges Ügyészség felállításának és eddigi működésének tapasztalatai”, in *A hadtudomány és a 21. század 2021*, szerk. Szelei Ildikó (Budapest: Doktoranduszok Országos Szövetsége, Hadtudományi Osztály, 2021), 251–263 <https://hdi.uni-nke.hu/document/hdi-uni-nke-hu/hadtudomany-es-a-21-szazad-kotet-2021.pdf#page=252>.

5 *Independent International Commission on Kosovo, The Kosovo Report: Conflict, International Response, Lessons Learned* (Oxford: Oxford University Press, 2000), <https://balkanwitness.org/KosovoReport.htm>.

Ez azonban korántsem jelentett feltétlen bizalmat a szervezet iránt; a nemzetközi közösség a gerillahadsereg háborút követő demilitarizálását a kezdetektől az együttműködés feltételéül szabta.⁶ A szerb és jugoszláv erők kivonulását követően a szerbek és más közösségek, köztük a szerb hatóságokkal együttműködőnek tekintett albánok ellen elkövetett támadások tovább erősítették a nyugati hatalmak aggodalmait.⁷

Az UÇK tagjai által elkövetett feltételezett bűncselekmények nemzetközi kivizsgálásának igénye már közvetlenül a koszovói háborút követően is megjelent, de érdemi lendületet csak 2008-ban kapott. Ekkor jelent meg Carla Del Ponte, a volt Jugoszlávia területén elkövetett háborús bűncselekményeket vizsgáló Nemzetközi Törvényszék (International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia – ICTY) egykori főügyészének visszaemlékezése, amelyben egyebek mellett a gerillaszervezet egyes vezetőihez köthető, általuk fogva tartott személyek szerveivel folytatott kereskedelemre vonatkozó állításokat tett közzé. Úgy értékelte, hogy bár komoly bizonyítékok álltak rendelkezésre az UÇK felelősségről ezzel, és a háborút követő agresszióhullámmal kapcsolatban is, az ENSZ koszovói missziója (United Nations Interim Administration Mission in Kosovo – UNMIK) hátráltatta az ellenük irányuló nyomozást. Kiemelte továbbá azokat a kulturális sajátosságokat is, amely visszatartja az albánokat attól, hogy egymás ellen valljanak, valamint rámutatott a tanúvédelem hiányosságaira és nehézségeire.⁸ Del Ponte vádjait megerősítette a Dick Marty, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének jelentéstevője által készített, 2011-ben közzétett „Embertelen bánásmód és emberi szervek tiltott kereskedelme Koszovóban” című jelentés (gyakran: Marty-jelentés) is, amely szerint konkrét és egymást erősítő információk utaltak arra, hogy az UÇK ellenőrzése alatt álló észak-albániai helyszíneken szerb és albán etnikumú koszovóiakat tartottak fogva, akik közül többen eltűntek. A dokumentum

6 Roger Boyes és Suzy Jagger, *New State, Modern Statesman: Hashim Thaçi – A Biography* (London: Biteback Publishing, 2018), 74–77.

7 Borsányi András, *A Koszovói Felszabadítási Hadsereg (UÇK) rejtélye* (Budapest: BONA-L Bt., 2000), 176–185.

8 Carla Del Ponte és Chuck Sudetic, *Madame Prosecutor: Confrontations with Humanity's Worst Criminals and the Culture of Impunity* (New York: Other Press, 2009), 229–248.

szerint egyes foglyokból szerveket távolíthattak el és azokat külföldre szállíthatták transzplantáció céljából.⁹ A kivizsgálás feladatát ezt követően az Európai Unió által 2011 szeptemberében létrehozott, nemzetközi szakértőkből álló Különleges Nyomozócsoport (Special Investigative Task Force – SITF) kapta.¹⁰ A SITF 2014 nyarán arra a következtetésre jutott, hogy az összegyűjtött bizonyítékok súlya alapján sor kerülhet vádemelésre, ami egyúttal felvetette egy olyan különleges igazságszolgáltatási struktúra létrehozásának szükségességét, amely képes az ügyek független és megfelelő garanciák mellett történő elbírálására.¹¹ Erről Atifete Jahjaga koszovói elnök és Catherine Ashton, az EU kül- és biztonságpolitikai főképviselője 2014 áprilisában levélváltásban állapodott meg, amit a koszovói parlament 2014 áprilisában nemzetközi megállapodásként ratifikált.¹²

A Koszovói Közgylés 2015. augusztus 3-án fogadta el az Alkotmány 162. cikkét,¹³ valamint a Koszovói Különleges Törvényszékről és Különleges Ügyészségről szóló 05/L-053. számú törvényt. A hibrid megoldás sajátossága, hogy a KSC&SPO formálisan a koszovói jogrendszer részét képezi, ugyanakkor nemzetközi bírákat, ügyészeket és más munkatársakat alkalmaz, székhelye pedig Hága. A Koszovói Különleges Törvényszék a koszovói bírósági rendszer különböző szintjeihez – az alapfokú, a fellebbviteli, a legfelsőbb és az alkotmánybírósági szinthez – kapcsolódó különleges bírói paneleket működtet, miközben

- 9 Dick Marty, „Inhuman treatment of people and illicit trafficking in human organs in Kosovo”, Council of Europe: Parliamentary Assembly, 2011. január 7., <https://pace.coe.int/en/files/12608/html>.
- 10 Council of the European Union, *Annual Report from the High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy to the European Parliament*, 2012, 36., https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/documents/st14924_en.pdf.
- 11 Clint Williamson, „Statement of the Chief Prosecutor of the Special Investigative Task Force”, Special Investigative Task Force, 2014. július 29., 2, https://balkaninsight.com/wp-content/uploads/2019/01/Statement_of_the_Chief_Prosecutor_of_the_SITF_EN.pdf.
- 12 Kosovo Specialist Chambers, *Specialist Chamber of the Constitutional Court, Judgment on the Referral of Proposed Amendments to the Constitution of Kosovo*, KSC-CC-2020-11, 2020. november 26., <https://repository.scp-ks.org/LW/Published/Filing/0b1ec6e98039a633/Judgment%20on%20the%20Referral%20of%20Proposed%20Amendments%20to%20the%20Constitution%20of%20Kosovo.pdf>.
- 13 Republic of Kosovo, *Constitution of the Republic of Kosovo*, 162. cikk, módosítva 2015. augusztus 3-án.

a Különleges Ügyészség a nyomozásért és a vádemelésért felelős, a bíróságtól elkülönült intézményként működik.¹⁴ A SPO 2016. szeptember 1-jén átvette a SITF személyi állományát és mandátumát, ezzel párhuzamosan pedig megkezdődött a KSC kiépítése is. Az új intézmény a teljes működőképességét 2017 júliusában érte el.¹⁵

A KSC&SPO létrehozásának körülményei önmagukban is rávilágítanak arra a feszültségre, amely az intézmény megítélését kezdettől fogva övezte. Létrehozása az Európai Unió és az Egyesült Államok politikai nyomása mellett, ugyanakkor a koszovói alkotmányos és jogi keretek között valósult meg. Pristina számára politikailag különösen érzékeny lépés volt egy olyan igazságszolgáltatási mechanizmus elfogadása, amely az UÇK egykori tagjai által elkövetett feltételezett bűncselekmények kivizsgálását és elbírálását tette lehetővé – miközben az UÇK a koszovói államiság és nemzeti önértelmezés egyik meghatározó elemévé vált. A koszovói vezetés ugyanakkor a nyugati politikai támogatás és az euroatlanti integráció perspektívájának megőrzése érdekében nem utasíthatta el az együttműködést. (Épp ezért – vélhetően nyugati partnereik tanácsára – a vádirat megerősítését követően az érintettek együttműködők voltak a hatóságokkal, nem próbálkoztak időhúzással vagy szökéssel.) Emiatt, továbbá az albán kulturális sajátosságokra – különösen a zárt közösségi viszonyokra és a szigorú erkölcsi normákra – tekintettel a tanúk és az áldozatok védelme a koszovói politikai és társadalmi környezetben különösen komoly kihívást jelentene, ahogy arra az ICTY korábbi, koszovói vonatkozású ügyeiben tapasztalt súlyos tanúmegfélemlítési esetek is rámutattak.¹⁶ A KSC&SPO Hágába telepítése tehát nem pusztán technikai megoldás volt: az eljárások függetlenségének és pártatlanságának, valamint a tanúk és áldozatok biztonságának erősítését szolgálta.

14 *Republic of Kosovo, Law No. 05/L-053 on Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office*, 2015. augusztus 3., <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=11036>.

15 *Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office*, „Background”, hozzáférés: 2026. szeptember 10., <https://scp-ks.org/en/background>.

16 *International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia, Prosecutor v. Ramush Haradinaj, Idriz Balaj and Lahi Brahimagj, fellebbviteli ítélet*, IT-04-84-A, 2010. július 19., 16., <https://www.icty.org/x/cases/haradinaj/acjug/en/100721.pdf>.

A „Thaçi és társai” ügy 2020-tól napjainkig

A SPO tevékenységéről az első években semmilyen információt nem hoztak nyilvánosságra. Az első idézésekről először 2018 decemberében jelentek meg sajtóhírek¹⁷, a szervezet maga azonban nem nyújtott tájékoztatást a munkájáról. Ramush Haradinaj miniszterelnök 2019. júliusi lemondásakor sem reagáltak arra az állítására, miszerint döntésének hátterében az állt, hogy a szervezet gyanúsítottként¹⁸ idézte be.¹⁹

A nyilvánosság számára a SPO tevékenységének első jelentősebb részletei 2020. június 24-én váltak ismertté, amikor az ügyészség váratlanul egy közleményben számolt be arról, hogy egy Thaçi, Veseli és mások elleni vádiratot terjesztett a KSC elé, amelynek felülvizsgálata folyamatban van. A tájékoztatás szerint a vádirat emberiség elleni és háborús bűncselekmények széles körének elkövetésével hozta összefüggésbe a két politikust és (egyelőre meg nem nevezett) társait, közel száz gyilkosságért téve őket felelőssé. A bűncselekmények több száz ismert áldozata között koszovói albánok, szerbek, romák és más etnikumokhoz tartozó személyek is voltak, köztük Thaçi, Veseli és társaik politikai ellenfelei. Az SPO a vádiratról szóló információk nyilvánosságra hozatalát azzal indokolta, hogy a nevezett személyek ismételten megkísérelték akadályozni és aláásni a KSC munkáját.²⁰

Az SPO első letartóztatásaira három hónappal később került sor. 2020. szeptember 24-én Salih Mustafát, az egykori Llap hadművelési zónában működő BIA gerillaegység parancsnokát vették őrizetbe,

17 Die Morina, „Kosovo: First Guerrilla Commanders Called to the Hague”, *Balkan Insight*, 2018. december 25., <https://balkaninsight.com/2018/12/25/kosovo-first-guerrilla-commanders-called-to-the-hague-12-19-2018/btj/>

18 A gyanúsítottként történő idézés önmagában még nem jelent vádemelést, a vádirat benyújtása az ügyész mérlegelési jogkörébe tartozik. Haradinaj 2019-es SPO-meghallgatása nem jelentette az ICTY-eljárás „újrainyítását”; az ICTY által már jogerősen elbírált ugyanazon cselekmények tekintetében a KSC&SPO előtt sem lehetett volna újra büntetőeljárást indítani vele szemben.

19 Fatos Bytyci, „Kosovo’s PM Quits after Being Called to Hague War Crimes Court”, *Euronews*, 2019. július 19., <https://www.euronews.com/2019/07/19/kosovos-pm-says-quits-after-being-called-to-hague-war-crimes-court>.

20 *Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor’s Office*, „Press Statement”, hozzáférés: 2026. szeptember 10., <https://www.scp-ks.org/en/press-statement>.

akit négyféle háborús bűncselekménnyel vádoltak.²¹ Másnap az UÇK veteránszervezetének két vezetőjét, Hysni Gucati és Nasim Haradinajt (Ramush Haradinaj unokatestvére) is letartóztatták tanúk megfélemlítésével és az igazságszolgáltatás akadályozásával kapcsolatos bűncselekmények kapcsán.²²

A második letartóztatási hullám, amely már az UÇK egykori felőrszervezőit érintette, 2020. november 4-én és 5-én következett. Elsőként Krasniqit tartóztatták le és szállították Hágába. Másnap a KSC nyilvánosságra hozta a „Hashim Thaçi és társai” elleni vádirat október 26-án megerősített változatának tartalmát. Ennek hatására Thaçi egy erősen érzelmes és politikailag is gondosan felépített beszédben bejelentette lemondását a köztársasági elnöki tisztségről és még aznap őt is Hágába szállították, Veselivel és Selimivel együtt.²³

A SPO Thaçit és társait négy háborús és hat emberiség elleni bűncselekménnyel vádolja, amelyeket 1998 márciusa és 1999 szeptembere között Koszovóban, valamint az észak-albániai Kukës és Cahan térségében követtek el. Ezek az ügyészség szerint egy széles körű és módszeres támadás részét képezték olyan személyek ellen, akiket a vádlottak az UÇK, illetve a Koszovói Ideiglenes Kormány céljaival szembenállónak tekintettek. Az eljárás központi kérdése ugyanakkor a négy vádlott egyéni büntetőjogi felelősségének megállapítása: az ügyészségnek azt kell bizonyítania, hogy a vádlottak egyénileg, a vádiratban meghatározott felelősségi alakzatok valamelyike alapján felelőssé tehető az elkövetett bűncselekményekért. Az ügyészség a „Joint Criminal Enterprise” (JCE) koncepciója (a nemzetközi büntetőjogban a büntetőjogi felelősség egyik alakzata) alapján azt állította, hogy a négy vádlott és a JCE-ben részes további személyek „közös bűnözői célja” az volt, hogy Koszovó egész területe felett megszerezzék és gyakorolják az ellenőrzést. A vádirat a

21 *Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office*, „Salih Mustafa”, hozzáférés: 2026. szeptember 10., <https://prd-main.scp-ks.org/en/cases/salih-mustafa>

22 *Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office*, „Hysni Gucati and Nasim Haradinaj Case”, hozzáférés: 2026. szeptember 10., <https://www.scp-ks.org/en/cases/hysni-gucati-nasim-haradinaj>

23 Michael Birnbaum, „Kosovo President Thaci resigns to face war crimes charges in The Hague”, *The Washington Post*, 2020. november 5., https://www.washingtonpost.com/world/europe/kosovo-president-thaci-resigns-war-crimes-hague/2020/11/05/c7054fe0-1f65-11eb-ad53-4c1fda49907d_story.html.

civil áldozatok hat nagyobb kategóriáját sorolja fel, ezek a szerb, roma és askáli²⁴ lakosok; katolikusok; civilek, akik állítólag együttműködtek a szerb hatóságokkal, vagy állítólag kapcsolatba léptek szerbekkel; a Koszovói Demokratikus Ligához (Lidhja Demokratike e Kosovës – LDK) vagy más, UÇK-ellenesnek tartott pártokhoz kötődő vagy azokat támogató albánok; olyan albánok, akik nem csatlakoztak az UÇK-hoz vagy nem támogatták azt; és olyan személyek, akiknek akkori vagy korábbi munkakörét UÇK-ellenesnek tartották.²⁵

A négy vádlott első megjelenése a KSC előtt már 2020 novemberében megtörtént, széles sajtóérdeklődés kísértében. Az ellenük felhozott vádak ismertetését követően valamennyien ártatlannak vallották magukat.²⁶

Az előzetes eljárási szakasz 2022. december 15-én zárult le. A vádiratot eközben három alkalommal módosították, többek között új fogvatartási helyszínekre, illetve további bűncselekményekre vonatkozó állításokkal egészítették ki. A 2023. február 27-én benyújtott változat lett a tárgyalás alapjául szolgáló operatív vádirat.

A tényleges per 2023. április 3-án kezdődött, az ügyészség 2025. április 15-én fejezte be a vád bizonyítását. 134 tanú személyesen, további 164 pedig írásban tett vallomást.²⁷ A bíróság legitimációjának egyik kulcseleme volt a sértetti, illetve áldozati részvétel: a „Thaçi és társai” perben 156-an vettek részt, akiknek a képviselője 2025 júliusában terjesztette elő az ügyet.²⁸ Lényeges körülmény, hogy addigra

24 A romák, egyiptomiak és askáliak (RAE-közösségek) Koszovóban három, hasonló társadalmi kihívásokkal szembesülő, de önmagukat etnikailag különállóként meghatározó közösséget alkotnak.

25 *Kosovo Specialist Chambers*, „Indictment against Hashim Thaçi, Kadri Veseli, Rexhep Selimi and Jakup Krasniqi confirmed by KSC Pre-Trial Judge”, 2020. november 5., <https://www.scp-ks.org/en/indictment-against-hashim-thaci-kadri-veseli-rexhep-selimi-and-jakup-krasniqi-confirmed-ksc-pre>.

26 *Kosovo Specialist Chambers*, *KSC Annual Report 2020* (Kosovo Specialist Chambers, 2021), 21., https://www.scp-ks.org/sites/default/files/public/content/ksc_online_annual_report2020-eng.pdf.

27 *United Nations Security Council, United Nations Interim Administration Mission in Kosovo: Report of the Secretary-General*, S/2026/264, 2026, https://digitallibrary.un.org/naanna/record/4109530/files/S_2026_264-EN.pdf.

28 *Kosovo Specialist Chambers and Specialist Prosecutor's Office*, „Thaçi et al. Trial Judgment Scheduled for 16 September 2026”, hozzáférés: 2026. szeptember 10., <https://www.scp-ks.org/en/thaci-et-al-trial-judgment-scheduled-16-september-2026>.

két egyéni vádlott ügyében (Salih Mustafa és Pjetër Shala)²⁹ már elmarasztaló ítéletek és jóvátételi döntések is születtek, ami erősíthette az áldozatok intézménybe vetett bizalmát.

A védelem bizonyítási szakaszában, 2025 második felében csak Krasniqi és Thaçi védelme terjesztett elő bizonyítékokat. Thaçi védelme³⁰ a koszovói háborúban meghatározó szerepet játszó hat amerikai és egy brit állampolgárságú egykori nemzetközi kulcsszereplőt, köztük NATO- és ENSZ-tisztségviselőket sorakoztatott fel tanúként. James P. Rubin, az amerikai külügyminisztérium egykori helyettes államtitkára és szóvivője, Wesley Clark nyugalmazott amerikai tábornok, a NATO európai szövetséges erőinek egykori főparancsnoka (SACEUR) és társaik valómásaikkal egy meglehetősen egységes narratívát erősítettek: azt, hogy az UÇK nem rendelkezett olyan központosított katonai parancsnoki struktúrával, amelyből Thaçi tényleges katonai irányító szerepe vagy személyes felelőssége következhetett volna.³¹

A bizonyítási eljárás 2025. december 18-án zárult le, a záróbeszédekre 2026 februárjában került sor.³² Az elsőfokú ítélet kihirdetését az ügy összetettségére és a bizonyítékok mennyiségére tekintettel többször elhalasztották, végül 2026. szeptember 16-ra tűzték ki. A per méretét jól érzékelteti, hogy a bíróság 5467 bizonyítékot fogadott el, az eljárás átirata pedig 29.238 oldalt tesz ki.³³

Az elsőfokú ítélethirdetés előtt, szeptember 10-14. között azonban egy másik olyan ügy záróbeszédeire is sor kerül a KSC előtt, amelynek egyik vádlottja Thaçi. Az ügyészség állítása szerint a „Hashim Thaçi

29 *Kosovo Specialist Chambers*, „Cases”, hozzáférés: 2026. szeptember 6., <https://www.scp-ks.org/en/cases>.

30 Thaçi védői csapatát a horvát Luka Mišetić vezeti, aki korábban Ante Gotovina horvát tábornok védelmét látta el az ICTY előtt. A horvát tábornokot 2012-ben a fellebbviteli tanács felmentette.

31 „When Wesley Clark comes to the defence”, *Justice Info*, 2025. november 24., <https://www.justiceinfo.net/en/152619-when-wesley-clark-comes-to-the-defence.html>.

32 *Kosovo Specialist Chambers*, „Cases”, hozzáférés: 2026. szeptember 6., <https://www.scp-ks.org/en/cases>.

33 *Kosovo Specialist Chambers*, „Live Update”, hozzáférés: 2026. szeptember 6., https://www.scp-ks.org/en/live-update?case=All&date_end=&date_start=&field_court_target_id=All&page=2.

és társai (az igazságszolgáltatás akadályozása)” ügyben a volt koszovói elnök a vádlott-társain keresztül – akik között volt titkosszolgálati vezető, egykori igazságügyminiszter és UÇK-veteránok is vannak – különféle politikai, hírszerzési és egykori UÇK-s kapcsolati hálókat igyekezett felhasználni a KSC&SPO tanúinak befolyásolására.³⁴

Az ügy belpolitikai és társadalmi jelentősége

A KSC&SPO felállítása a kezdetektől jelentős belpolitikai feszültségeket generált. Koszovó ezzel ugyanis az államiságának nemzetközi megszilárdítása érdekében azt vállalta, hogy az önállóságért folytatott, „tisztának és igazságosnak” tekintett háború egyes kulcsszereplőinek szándékait és tetteit nemzetközi ügyészek és bírák ítélhessék meg. 2015-ben a parlament hozzájárulásának megszerzésében kulcsszerepet játszott az akkor miniszterelnök-helyettesi és külügyminiszteri tisztséget betöltő Thaçi, aki azzal érvelt, hogy az USA-val, az EU-val és a NATO-val való együttműködéshez ideje tisztázni a Koszovóval szemben felhozott igazságtalan vádakat.³⁵ 2020-ban, az ügyében készülő vádiratról szóló közlemény közzétételét követően is azt a meggyőződését hangsúlyozta, hogy „senki nem írhatja újra Koszovó történelmét”.³⁶

Ennek ellenére 2017-től kezdve több alkalommal is napirendre kerültek olyan politikai kezdeményezések, amelyeknek Thaçi is részese volt, és amelyek a KSC&SPO működésének korlátozását, jogalapjának megkérdőjelezését³⁷ vagy az UÇK értékeinek jogi vé-

34 *Kosovo Specialist Chambers*, „Hashim Thaçi et al. (administration of justice)”, hozzáférés: 2026. szeptember 6., <https://www.scp-ks.org/en/cases/hashim-thaci-et-al-administration-justice> .

35 *Office of the Prime Minister of the Republic of Kosovo*, „Government of the Republic of Kosovo Held Its 17th Meeting”, 2015. március 7., <https://kryeministri.rks-gov.net/en/news/government-of-the-republic-of-kosovo-held-its-17th-meeting/> .

36 *United Nations Interim Administration Mission in Kosovo (UNMIK)*, *UNMIK Media Observer, Afternoon Edition*, June 26, 2020, 2020. június 26., <https://media.unmikonline.org/index.php/newsletters/unmik-media-observer-afternoon-edition-june-26-2020> .

37 Medina Kadriu, *Special Trials* (Kosovo Law Institute, 2022), 9., <https://kli-ks.org/wp-content/uploads/2022/06/Special-Trials.pdf> .

delmét célozták, utóbbi esetben a negatív vélemények szankcionálásának lehetőségével.³⁸ Ezek azonban végül, az USA és az EU nyomására, nem kapták meg az elfogadásukhoz szükséges támogatást.

A 2020. novemberi letartóztatások fontos mozzanatot jelentettek a koszovói albán politikai elit átrendeződésében. A „Thaçi és társai” ügy négy vádlottja – akik az UÇK-ból kinőtt politikai elit több, egymással is versengő irányzatához tartoztak – az eljárás következtében ugyanis bizonytalan időre kiszorultak a politika élvonalából, ezzel vélhetően a hozzájuk kötődő struktúrák is meggyengültek. Ez egybeesett a 2004-ben alapított, politikai pártként pedig csak 2010 óta létező Önrendelkezés Mozgalom (LVV) és vezetője, Albin Kurti jelentős térnyerésével, amelynek 2021-es kampánya elsősorban a korrupció és a nepotizmus elleni fellépésre, a „foglyul ejtett állam” felszámolására irányult.³⁹ A PDK esetében ugyanakkor Veseli távozása megnyitotta az utat a párt vezetésének megújulása előtt.⁴⁰

A koszovói albán társadalomban a KSC&SPO-val szembeni ellenérzések egyik fontos forrása, hogy az eljárások azt a látszatot kelthetik, hogy egyenlőségjel tehető a koszovói háború során a jugoszláv–szerb erők által elkövetett bűncselekmények és a koszovói albán fegyveres ellenállás során elkövetett jogsértések közé.⁴¹ Aidan Hehir 2019-es kutatása arra a következtetésre jutott, hogy a koszovói albán társadalomban a „hősies” UÇK-narratíva vélt megsértése is ellenállást válthat ki, az intézmény ezért nem tudott számottevő helyi legitimitást kialakítani.⁴² A bizalmatlanságot csak tovább növelte az eljárás elhúzódása, az ideiglenes szabadlábra helyezési

38 Periskopi, „Kosovo Still without Law for KLA Values”, 2026. július 1., <https://periskopi.com/en/2026/7/kosovo-law-kla-values>

39 Sarah E. Garding, *Kosovo: Background and U.S. Policy*, Congressional Research Service, 2021. április 8., 1., <https://www.everycrsreport.com/reports/R46175.html>.

40 „Memli Krasniqi Elected Chairman of the Democratic Party of Kosovo (PDK)”, *Euro-news Albania*, 2021. július 3., <https://euronews.al/en/memli-krasniqi-elected-chairman-of-the-democratic-party-of-kosovo-pdk/>.

41 „Thousands in Kosovo rally against war crimes trial of ex-KLA commanders”, *Reuters*, 2026. február 17., <https://www.reuters.com/world/thousands-kosovo-rally-against-war-crimes-trial-ex-kla-commanders-2026-02-17/>.

42 Aidan Hehir, „Lessons Learned? The Kosovo Specialist Chambers’ Lack of Local Legitimacy and Its Implications”, *Human Rights Review* 20, 3. sz. (2019): 267–287., <https://doi.org/10.1007/s12142-019-00564-y>.

kérelmek ismételt elutasítása, valamint az a tény, hogy az ügyészség februárban a vádlottak mindegyike esetében rendkívül magas (45 év) szabadságvesztést indítványozott.⁴³

Az elmúlt években az UÇK veteránjai és támogatói (például a „Liria ka Emër” – „A szabadságnak neve van” civil kezdeményezés), politikai nyilatkozatokban és utcai megmozdulásokkal is igyekeztek jelezni, hogy nem fogadják el a KSC&SPO eljárásait.⁴⁴ Az ítélet közeledtével a társadalmi mobilizáció fokozódott. 2026 augusztusától a „Koszovó vár” („Kosova po pret”) kampány keretében valamennyi koszovói önkormányzatban nagy méretű visszaszámláló órákat helyeztek el, amelyek szeptember 16. 10:00-ig, az ítélethirdetés időpontjáig mutatják a hátralévő időt. Az egykori UÇK hét hadműveleti zónájában található helyszíneken „Szabadság éjszakái” elnevezésű rendezvénysorozat indult, szeptember 12-re pedig Pristinában meghirdették a „Menet a szabadságért” („Marshi për Liri”) demonstrációt. A szervezők mind a négy albán parlamenti párt vezetőjét felszólalásra hívták, ami jól jelzi az ügy társadalmi jelentőségét.⁴⁵ (Koszovói források szerint azonban Albin Kurti ügyvivő miniszterelnökként ezekben a napokban New Yorkban tartózkodhat, az ENSZ Közgyűlésén.⁴⁶)

Mindezek fényében kérdéses, hogy egy esetleges elmarasztaló ítélet mennyiben töltené be a büntető igazságszolgáltatás egyik lényegi, ún. expresszív funkcióját, vagyis a „közösségi rosszállás kifejezését”.⁴⁷ A KSC számára ezért is különös kihívás, hogy a vádlottak egyéni büntetőjogi felelősségéről hozott ítélet világosan elváljon a felszabadító háború egészére vonatkozó erkölcsi értékítélettől.

43 Fatos Bytyci, „Thousands in Kosovo rally against war crimes trial of ex-KLA commanders”, *Reuters*, 2026. február 17., <https://www.reuters.com/world/thousands-kosovo-rally-against-war-crimes-trial-ex-kla-commanders-2026-02-17/> .

44 „Liria ka Emër”: Çlirimtarët nuk janë vet, qëndron një popull i tërë që do drejtësi”, *KosovaPress*, 2026. február 17., <https://kosovapress.com/liria-ka-emer-qlirimtar-et-nuk-jane-vet-qendron-nje-popull-i-tere-qe-do-drejteti> .

45 Nen Si, „Verdict for Former KLA Leaders: March for Freedom on September 12”, *Euronews Albania*, 2026. augusztus 23., <https://euronews.al/en/verdict-for-former-kla-leaders-march-for-freedom-on-september-12/> .

46 „Hysa: September 16 remains the most important date for Kosovo after February 17”, *Koha*, 2026. szeptember 2., <https://koha.mk/en/hysa-16-shtatori-mbetet-per-kosoven-data-me-e-rendesishme-pas-17-shkurtit/> .

47 Joel Feinberg, „The Expressive Function of Punishment”, *The Monist* 49, 3. sz. (1965): 400–401., <https://doi.org/10.5840/monist196549326> .

A geopolitikai dimenzió

Végül érdemes kitérni arra a kérdésre is, hogy a nemzetközi és – a KSC&SPO-hoz hasonlóan – hibrid bíróságok működését gyakran kísérik a politikai befolyásoltsággal kapcsolatos vádak. Ezzel összefüggésben Gezim Visoka koszovói származású béke- és konfliktuskutató professzor szerint a KSC&SPO a háborús elit „fegyelmezésének” geopolitikai eszközeként is értelmezhető.⁴⁸ Tény, hogy a KSC&SPO létrehozásáról szóló, 2015-ös koszovói parlamenti döntést alig három hónappal követte az EU–Koszovó Stabilizációs és Társulási Megállapodás aláírása. A SPO az érdemi működését a koszovói–szerb kapcsolatok mélypontján, 2018 decemberében kezdte meg, Pristinának a nemzeti haderő felállításáról szóló egyoldalú döntését követően. A Szerbiával és Bosznia-Hercegovinával szemben bevezetett, a nemzetközi közösség által bírált büntetővámok fenntartása mellett kitartó Haradinaj 2019 júliusában a SPO hágai kihallgatásra szóló idézését követően mondott le. A SPO 2020. júniusában mindössze három nappal a Donald Trump által kezdeményezett washingtoni koszovói–szerb csúcstalálkozó előtt hozta nyilvánosságra, hogy vádiratot nyújtott be Hashim Thaçi és Kadri Veseli ellen. (Thaçi ekkor már úton volt az Egyesült Államokba, a vádirat bejelentésének hírére azonban visszatért Koszovóba.)⁴⁹ Mindezek természetesen nem bizonyítják, hogy az egyes lépések időzítését geopolitikai vagy politikai megfontolások határozták meg, de kétségtelenül táplálhatják a fenti értelmezést.

Bizonyos elemzések azt hangsúlyozzák, hogy az Európai Unió és az Egyesült Államok érdekei nem feltétlenül esnek egybe a KSC&SPO-val kapcsolatban. Az EU a kezdetektől jelentős pénzügyi forrásokat biztosított a KSC&SPO működéséhez, emiatt például Dean B. Pineles egykori nemzetközi büntetőbíró felveti, hogy az intézményre nagy

48 Serbeze Haxhijaj, „Kosovo's Special Court: between justice and distrust”, *Justice Info*, 2026. július 9., <https://www.justiceinfo.net/en/161582-kosovos-special-court-between-justice-and-distrust.html>.

49 Lángné Petruska Szidónia, *Koszovó biztonságföldrajzi értékelése*, PhD-disszertáció (Nemzeti Közzolgálati Egyetem, Hadtudományi Doktori Iskola, 2023), 263., <https://doi.org/10.17625/NKE.2023.025>.

nyomás nehezhülhet annak érdekében, hogy bizonyítsa létjogosultságát és elmarasztaló ítélet szülessen a Thaçi és társai ügyben.⁵⁰ Ez azonban Washington számára kellemetlen helyzetet teremtené, mivel az Egyesült Államok a NATO koszovói beavatkozásának meghatározó támogatója és katonai értelemben a fő végrehajtója volt, Thaçi pedig hosszú időn keresztül szoros kapcsolatban állt az egymást követő amerikai kormányzatokkal. Ezzel összefüggésben érdemes vizsgálni például az egykori amerikai külügyi helyettes államtitkár James P. Rubin Thaçi tanújaként tett vallomását, aki az UÇK vezetőivel szembeni egyes vádakát kifejezetten az orosz és szerb propaganda-narratívákkal hozta összefüggésbe.⁵¹

Mindez végső soron nem csupán a KSC&SPO konkrét megítélése, hanem a hibrid büntető igazságszolgáltatás tágabb hitelessége szempontjából is jelentőséggel bírhat. A hasonló intézmények legitimitása ugyanis nem csupán azon múlik, hogy jogilag megalapozott ítéleteket hoznak-e, hanem azon is, hogy képesek-e elkerülni a geopolitikai érdekekből fakadó szelektivitás látszatát, és az érintett társadalmak, valamint a nemzetközi közvélemény pártatlan igazságszolgáltatási fórumokként tekintenek-e rájuk.⁵²

Szeptember 16. után – lehetséges forgatókönyvek

A szeptember 16-ára kitűzött elsőfokú ítélethirdetés várhatóan mind Koszovón belül, mind nemzetközi szinten jelentős visszhangot kelt. Több lehetséges forgatókönyvvel érdemes számolni.

- 50 Dean B. Pineles, „Thaci Trial Verdict Will Decide Legacy of Kosovo Specialist Chambers”, *Balkan Insight*, 2026. március 4., <https://balkaninsight.com/2026/03/04/thaci-trial-verdict-will-decide-legacy-of-kosovo-specialist-chambers/btj/>.
- 51 Agon Maliqi, „What the Looming Verdict in Thaci War Crimes Trial Could Mean for Kosovo, the Balkans, and Beyond”, *Atlantic Council*, 2025. október 2., <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/what-the-looming-verdict-in-thaci-war-crimes-trial-could-mean-for-kosovo-the-balkans-and-beyond/>.
- 52 Nevenka Tromp, „Justice in the Dock: The Kosovo Specialist Chambers and a Crisis of Legitimacy”, *Balkan Insight*, 2026. május 11., <https://balkaninsight.com/2026/05/11/justice-in-the-dock-the-kosovo-specialist-chambers-and-a-crisis-of-legitimacy/>.

Elmarasztaló ítélet esetén Koszovóban várhatóan felerősödnének a KSC&SPO-val szembeni kritikák, tömeges tüntetésekre, esetleg külföldi képviseltek elleni támadásokra is sor kerülhet. Eközben Szerbia (és a Koszovó-kérdésben a szerb álláspontot támogató egyéb szereplők, például Oroszország) számára az ítélet megerősíthetné azt a narratívát, amely az UÇK egyes tagjai által elkövetett bűncselekményeket a függetlenségért folytatott küzdelem legitimitásának kérdésével kapcsolja össze. Ez ugyan önmagában nem érintené Koszovó államiságának jogi helyzetét, politikai szempontból azonban hatással lehetne arra a nemzetközi narratívára, amelyre Koszovó a függetlenségének elfogadtatása és további nemzetközi elismerése érdekében támaszkodik.

A JCE fennállásának megállapítása azt jelentené, hogy bizonyítást nyert, hogy a vádlottak – további szövetségeseikkel együtt – a politikai hatalom megszerzése érdekében követték el a terhükre rótt cselekményeket. Ez pedig belpolitikai szintén is felhasználható narratívát teremtené az UÇK-ból szerveződött pártokkal szemben,⁵³ árnyalhatná ugyanis az UÇK-ból kinőtt politikai elitek legitimitásáról kialakult képet. Megerősítené azt az értelmezést, hogy az UÇK más koszovói albán entitásokkal folytatott politikai rivalizálása az 1990-es évek végén nem pusztán politikai, hanem egyes esetekben erőszakos konfliktus formáját is ölthette. Különösen figyelemre méltó lenne ezzel kapcsolatban az UÇK-val történelmileg rivalizáló LDK reakciója, amelynek egykori tagjai a vádirat szerint a feltételezett áldozatok között szerepelnek.

Felmentő ítélet esetén a helyzet bizonyos tekintetben az előbbi fordítottja lehet – hiszen azt mind Koszovó, mind Szerbia alapvetően a saját, igazságról alkotott elképzelésének lencséjén keresztül értékelheti.⁵⁴ Koszovóban az UÇK felszabadító háborújának (jogi és erkölcsi) legitimitását hangsúlyozó értelmezések kapnának teret, míg Szerbia nézőpontjából az ítélet az igazságszolgáltatás elfogultsá-

53 Az ICTY a koszovói albán vádlottak ügyében egyetlen ítéletében sem állapította meg a Joint Criminal Enterprise fennállását.

54 Nevenka Tromp, „Justice in the Dock: The Kosovo Specialist Chambers and a Crisis of Legitimacy”, *Balkan Insight*, 2026. május 11., <https://balkaninsight.com/2026/05/11/justice-in-the-dock-the-kosovo-specialist-chambers-and-a-crisis-of-legitimacy/>.

gának bizonyítékaként jelenhet meg. Emiatt különösen fontos lenne, hogy az ítélet indokolása és az ítélethirdetéshez kapcsolódó intézményi kommunikáció egyértelműen elválassza a vádlottak egyéni büntetőjogi felelősségének kérdését a koszovói háború egészének történelmi és politikai értékelésétől.

Thaçi és társai esetleges felmentése és visszatérése ismét átrendezhetné a koszovói politikai erőviszonyokat. A PDK számára különösen jelentős lehetne Thaçi és Veseli visszatérése, hiszen a párt 2020 óta nem tudott hozzájuk hasonló súlyú politikai vezetőt felmutatni. Bedri Hamza jelenlegi technokrata pártelnök szerint visszatérésük új lehetőségeket teremthetne a PDK számára, bár eddig egyikük sem jelezte erre irányuló szándékát.⁵⁵ A vádak tisztázása tovább erősítené Thaçi pozícióját a nyugati hatalmak, különösen az USA szemében, amelyekkel – a jelenlegi pristinai vezetéssel ellentétben – két évtizeden keresztül konstruktívan együttműködött. Mindez ráadásul egy olyan időszakban következhet be, amikor Koszovó immár több mint másfél éve politikai instabilitással küzd, és jelenleg a kulcskérdés az államfő személyéről való megállapodás.⁵⁶ (Thaçi fogva tartása azonban az ellene az igazságszolgáltatás akadályozása miatt folyó eljárás kapcsán még bizonytalan ideig fennmaradhatna.) Kurti helyzete jelenleg különösen ellentmondásos: miközben politikai riválisairól van szó, a közhangulatra tekintettel nem tehet mást, mint hogy maga is kiáll a felszabadító háború igazságossága és ezzel együtt a vádlottak ártatlansága mellett.⁵⁷

További lehetőségek a részleges elmarasztalás, illetve a JCE koncepció elvetése. Utóbbi esetben az ítélet kisebb teret hagyna arra, hogy az egyének büntetőjogi felelősségének megállapítása összemosható legyen az UÇK egészének megítélésével.

55 „Hamza: With the Return of Thaçi and Veseli, PDK Will Also Grow,” *Gazeta Express*, 2026. július 2., <https://www.gazetaexpress.com/en/Hamza--with-the-return-of-Thaci-and-Veseli--the-PDK-will-also-grow/>.

56 Xhorxhina Bami, „Kosovo Parliament to Reconvene, ‘Chaos’ Looms over Election of President”, *Balkan Insight*, 2026. szeptember 8., <https://balkaninsight.com/2026/09/08/kosovo-parliament-to-reconvene-chaos-looms-over-election-of-president/bi/>.

57 „Statement by VV MP Kurti: We are convinced of the just war and the innocence of the KLA leaders in The Hague”, *Reporteri*, 2026. április 22., <https://reporteri.net/en/NEWS/Statement-by-the-MP-of-the-VV--Kurti--that-we-are-convinced-of-the-just-war-and-the-innocence-of-the-leaders-of-the-UCK-in-The-Hague/>.

Bármelyik forgatókönyv valósul is meg, bizonyára jelentős hatással lesz a vádlottak megítéléséről, a KSC&SPO legitimitásáról és a Koszovó „háborús örökségéről” folyó vitára. Az elsőfokú ítélet azonban még nem zárja le az ügyet, a fellebbezési szakasz további évekkal hosszabbíthatja meg az eljárást.

**MAGYAR
KÜLTÜGYI
INTÉZET**